

Drog, dohányzás, alkohol

Szenvedélybetegség ott tud tanyát verni, ahol valamiből hiány van

■ FARKAS ADRIENNE

Nem is tudom, van-e jogom egyetlen szót is leírni a drogkérdésről, mikor soha életemben nem fogyasztottam semmilyen kábítószerrel. Bizony Isten, fogalmam sincs, hol lehet ilyesmit kapni, és kihez kellene fordulnom, ha venni szeretnék. Attól tartok, hogy annak a nemzedéknek, amelyek ma döntési helyzetben van a kábítószerrel kapcsolatos törvények és intézkedések meghozatalakor, hasonló káosz van a fejében.

Két kamasz gyerekem van, tisztában vagyok azzal, hogy nem tarthatom meg a hűvös távolállásomat, és tudnom kell, mekkora és milyen veszéllyel állunk szemben. Ráadásul még újságíró is vagyok, ezért a közembereknél több lehetőségem volt találkozni drogosokkal és drogosokkal dolgozó szakemberekkel. Régi kollégáim, barátaim is vannak közöttük, akik őszintén, az igazságról és a maguk személyesen megélt tapasztalataikról beszéltek nekem. Éltre szóló élmény és tanulság volt egy estét eltölteni olyan szülők között, akiknek drogfüggő gyerekeik vannak, és mély kétségbeesésben, sokszor kilátástalan önvádában élnek. Mégis az utolsó, megfeszített erejükkel is a gyermekeikért küzdenek, sokszor egyáltalán nem úgy, ahogyan azt a szófogadó és jó tanuló gyerekek szülei elképzelik, hanem például úgy, hogy a függő fiatal kirakják otthonról, és ezzel arra kényszerítik, hogy önmaga számára is elviselhetelenné váljon az élete, és akarjon változtatni.

Két fontos, szülőknél szóló képzést is elvégeztem, az egyik a Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia egész napos tréningje (egyébként ők működtetik az említett szülői csoportot is), a másik a Köztes átmenetek – a drog című interaktív kiállítás volt, ahol mindent, ami a mai harmincas-negyveneseket foglalkoztatja, megkérdezhettünk és megbeszélhettünk egy képzett szakemberrel.

Az itt megszerzett tudással döbbenettel olvastam Horváth Zoltánnak, az LMP szombathelyi képviselőjének nyilatkozatát, aki a 4K! legalizációs javaslatára reagálva kijelentette a Vas Népe-nek, hogy „a könnyű drogok fogyasztását betegségként kellene kezelni, nem bűncselekményként”. Ez már csak azért is furcsa kijelentés, mert az LMP a 2010-es választások idején nyíltan kiállt amellett, hogy „dekriminalizálni kell a cannabiszármarékokat fogyasztókat, mivel ha bűnözőként bánták velük a társadalom, azzal nem tudjuk a problémát a gyökerénél megoldani. A könnyűdrog-fogyasztás szabálysértési kategóriába kell hogy kerüljön. A problémás esetekkel ifjúságsegítők és szociális munkások foglalkozzanak, ne rendőrök és orvosok.” Az LMP a prevencióra és a kezelésre helyezte volna annak idején a hangsúlyt: „Nem üldözni kell a cannabisfogyasztást, hanem alternatívát kell nyújtani!” – foglalta össze a Drogriporter nevű oldal az LMP drogprogramját.

Ennél már csak az volt megdöbbentőbb, amit a ló túloldala átesett 4K! nevű párt válasza az LMP-nek. „A 4K! messzemenőkéig egyetért azzal, hogy a fűvet fogyasztó embereket nem szabad bűnözőként kezelni, azt viszont felháborítóan és képmutatónak tartja, hogy az LMP szerint a fű fogyasztása betegség, és az azt fogyasztó, hétköznapi, dolgozó emberek betegek lennének. A fű a kikapcsolódást szolgáló szer, nem erősebb az alkohólnál, viszont kevesebb káros hatása van. A 4K! szerint helytelenül sorolták a fűvet a drogok közé. Abban az értelemben, ahogy a hétköznapi nyelvhasználat érti a drog kifejezést, a fű nem drog. Ahogyan az alkoholfogyasztás, úgy a mértékletes fűfogyasztás sem betegség.”

Nos, ez a levélváltás rengeteg sebből vérzik. Az alkalmi drogfogyasztók nem betegek, és senki sem fog a híd alatt kikötni azért, mert elszívott egy spanglit, vagy bekapott egy buliban valami gyorsítót. A szerek többsége – a közhiedelemmel ellentétben – nem alakít ki

azonnali függést, és a hatás elmúltá után másnapossághoz hasonló rossz érzést okoz, amit tetézhettek olyan zavaros emlékek, amelyekre az alkalmi szerfogyasztók nem éppen büszkék, és többször nem akarnak átélteni, de ez még nem betegség, és nem végzetes bűn. Bár az úgynevezett kapudrogelméletet – aki marihuánával kezd, heroinnal végzi – cáfolják a szakemberek, az esély persze megvan, hogy a rendszeres drogfogyasztó szenvedélybeteggé, súlyos drogfüggővé válhat, mint ahogyan az 35-50 ezer honfitársunkkal meg is történt.

De! Ez a szám eltörpül az egymillióhoz közelítő alkoholista mellett, ám az ivást kedves gyengeségként szemléljük, míg a drogosoktól rettegünk. Tudom, most az jön, hogy még senki nem ölt cigarettáért vagy sörért, viszont közel harmincezer magyar hal meg évente a dohányzás miatt, és a közlekedési balesetek kétharmadát, míg az erőszakos cselekmények egyharmadát alkoholos befolyásoltság

*Az egyetlen hasznos drogprevenció az, ha beszélünk a gyerekeinkkel, és megpróbálunk példát mutatni mértékletességből. Kulturált alkoholfogyasztással, azzal, ha nem gyújtunk rá, ha jelen vagyunk, és bármikor érzelmi-
leg is elérhetőek vagyunk a számukra. El kell nekik mondani, hogy idén kilenc embert öltek meg a dizájnerdrogok*

alatt álló személy követi el. A családon belüli erőszaknál még nagyobb az arány. Ezzel együtt nem a drogosokat akarom menteni, csak azt a hamis illúziót eloszlatni, hogy ha minden drogot bezárnánk, a világ rögtön jobb hely lenne, és a legális drogok veszélytelenek. Már csak azért sem, mert a két leggyorsabban függőséget okozó és a legtöbb halálos áldozatot követelő függelmi szer a heroin mellett a nikotin. Szenvedélybetegség ott tud tanyát verni, ahol valamiből (szeretettől, biztonságból, jó élményekből) hiány van. A kamaszok többsége kipróbál az élete során ilyen-olyan szereket, de ha van értelmes célokkal teli életük, a drogfogyasztás epizód, egy-kétszeri alkalom marad. De ettől még hazugság a 4K! állítása, hogy a marihuána ártatlan dolog, és nem drog.

Dehogynem, drog, amire igaz az, ami az alkoholra és az illegális drogok mindegyikére: kiszolgáltatottá és kontrollvesztetté tesz, nem lesz

önmaga a használó, olyan dolgokat tehet, amelyeket később keservesen megbán. Az egyetlen hasznos drogprevenció az, ha beszélünk a gyerekeinkkel, és megpróbálunk példát mutatni mértékletességből. Kulturált alkoholfogyasztással, azzal, ha nem gyújtunk rá, ha jelen vagyunk, és bármikor érzelmi-
leg is elérhetőek vagyunk a számukra. Ezerszer el kell nekik mondani, hogy idén kilenc embert öltek meg a dizájnerdrogok, amelyeknek az a legnagyobb veszélyük, hogy senki-nek fogalma sincs arról, mi van bennük. Nem tudni, meddig tart a hatásuk, milyen tüneteket okoznak, és mennyire erősek, ezért nagyon könnyű túladagolni őket. A legnagyobb probléma az, hogy egyre több 14 év alatti próbálja ki ezeket a szereket, akiknek nincs annyi eszük, hogy felfogják: ismeretlen port, tablettát soha, semmilyen körülmények között nem fogadunk el senkitől!

Nem gondolom, hogy mindig mindenről a társadalom tehet, és a családoknak ezzel a hatalmas veszéllyel szemben semmi dolguk és felelősségük nincs. Azt is gondolom, hogy hatalmas hiba elvonni pénzeket a drogprevenció programoktól, sőt, sokkal több program kellene a szülőknél. Kétségbeejtő, hogy a Köztes átmenetek kiállítás jövője is bizonytalan. A döntéshozók tudatlanságát mutatja, hogy a nagy tapasztalattal bíró Kék Pontot kizárta a józsefvárosi önkormányzat a kábítószerügyi egyeztető fórumból, és ezzel komoly veszélybe sodorták a kerületben működő tűcsereprogramot. A tűcsereprogrammal – a közhiedelemmel ellentétben – nem a drogosokat támogatják, pusztán az illegális szerhasználat ártalmait csökkentik a többségi társadalom érdekében. Jobb, ha steril, és nem AIDS-es tűvel szúr az, aki egyébként is szúrná magát, és belőtt állapotban is segítő emberek szeme előtt van, és legalább van egy kéz, amelyet megfoghat, ha ki akar mászni a gödörből. A mai fölényesen ítélezőket nem az önuralmuk, hanem a határok zártsága kímélte meg a kábítószerrektől, éppen ezért tudatlanul ítélni vagy éppen kicsinyíteni a veszélyt, sőt az összes utánunk jövő nemzedék homlokára ráragasztani a bűnöző és beteg címkét bűnös és beteg dolog.